

Taulukko 3: Kirjoitustaidon kokeen arviointikriteerit

	Kokonaiskuva kirjoitustaidosta	Näkökulma-, sisältö- ja aineistovalinnat	Aineistojen käyttö	Tekstin rakenne	Kieli ja tyyli
60 p.	<p>Erinomainen</p> <p>Teksti osoittaa erinomaista laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa, kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti täyttää erinomaisesti tehtävänannon ja pohtivan, kantaaottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotukset. Näkökulma on selkeä, perusteltu ja oivaltava. Sisältövalinnat osoittavat itsenäistä ajattelua, asiantuntemusta ja luovuutta. Aineistovalinnat ovat osuvia ja tukevat erinomaisesti tekstin näkökulmaa ja tavoitetta.</p>	<p>Valittujen aineistojen sisältö, tavoite ja lajipiirteet on ymmärretty, ja aineistoja on hyödynnetty onnistuneesti. Keskustelu aineistojen kanssa on luontevaa ja oivaltavaa. Oma ääni ja aineistojen äänet erottuvat selvästi toisistaan. Viittaukset aineistoon ovat luontevia ja selkeitä. Pohdinta on asiantuntevaa ja näkökulmia avaavaa. Oma näkemys tai kanta tulee selkeästi esiin ja on vakuuttavasti perusteltu.</p>	<p>Tekstin rakenne on hallittu ja johdonmukainen. Tekstiä on helppo seurata, ja siirtymät asiasta toiseen ovat selkeitä ja luontevia. Jaksotus on toimiva, ja kappaleet sidostuvat luontevasti toisiinsa. Tekstin aloitus ja lopetus ovat osuvia. Otsikko vastaa valittua näkökulmaa ja on sekä tyyliiltään että sisällöltään osuva.</p>	<p>Viesti välittyy erinomaisesti. Lause- ja virkerakenteet ovat taitavia. Kirjoitetun yleiskielen normien hallinta on moitteetonta, mutta yksittäiset pintatason lipsahdukset ovat mahdollisia. Sanasto on monipuolista, ja tyyli tekstin tavoitteen ja tekstilajin kannalta onnistunutta.</p>
50 p.	<p>Erittäin hyvä</p> <p>Teksti osoittaa erittäin hyvää laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa, kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti täyttää erittäin hyvin tehtävänannon ja pohtivan, kantaaottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotukset. Näkökulma on selkeä ja perusteltu. Sisällöllisesti teksti on monipuolinen ja hallittu kokonaisuus. Aineistovalinnat ovat onnistuneita ja tukevat hyvin tekstin näkökulmaa ja tavoitetta.</p>	<p>Valittujen aineistojen sisältö, tavoite ja lajipiirteet on ymmärretty hyvin. Keskustelu aineistojen kanssa on luontevaa, ja aineistoja on käytetty harkitusti oman näkemyksen esittämisen lähtökohtana tai tukena. Oma ääni ja aineistojen äänet erottuvat selvästi toisistaan, ja viittaukset aineistoon ovat luontevia. Pohdinta on monipuolista ja näkökulmia avaavaa. Oma näkemys tai kanta tulee selkeästi esiin ja on uskottavasti perusteltu.</p>	<p>Tekstin rakenne on toimiva, ja teksti muodostaa selkeän kokonaisuuden. Jaksotus on toimiva ja kappaleiden rakenne kunnossa. Kappaleiden väliset sidokset ovat sujuvia. Tekstin aloitus, lopetus ja otsikko ovat onnistuneita.</p>	<p>Viesti välittyy hyvin. Lause- ja virkerakenteet ovat sujuvia ja luontevia. Kirjoitetun yleiskielen normien hallinnassa ei ole juurikaan puutteita, vähäiset pintatason poikkeamat ovat mahdollisia. Sanasto on monipuolista ja tyyli yhtenäistä.</p>

40 p.	<p>Hyvä</p> <p>Teksti osoittaa hyvää laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa, kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti täyttää hyvin tehtävänannon ja pohtivan, kantaottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotukset. Näkökulma on selkeä. Sisältövalinnat ovat sopuoinnussa valitun näkökulman kanssa. Aineistovalinnat ovat perusteltuja ja tukevat tekstin näkökulmaa ja tavoitetta.</p>	<p>Valittujen aineistojen sisältö ja tavoite on ymmärretty. Keskustelu aineistojen kanssa on sujuvaa, ja aineistoja on käytetty tarkoituksenmukaisesti. Oma ääni ja aineistojen äänet erottuvat toisistaan ja viittaukset aineistoon ovat toimivia. Pohdinta on melko monipuolista. Oma näkemys tai kanta tulee esiin ja väitteitä on perusteltu.</p>	<p>Teksti on hyvin rakennettu ja muodostaa selkeän kokonaisuuden. Jaksotus ja kappaleiden rakenne ovat pääosin kunnossa. Kappaleiden väliset sidokset ovat toimivia. Tekstin aloitus ja lopetus palvelevat tekstin tavoitetta. Otsikko on toimiva.</p>	<p>Viesti välittyy vaivattomasti. Lause- ja virkerakenteet ovat toimivia. Kirjoitetun yleiskielen normien hallinta on pääosin kunnossa, yksittäiset poikkeamat ovat mahdollisia. Sananvalinnat ja tyyli sopivat tekstin tarkoitukseen.</p>
30 p.	<p>Tyydyttävä</p> <p>Teksti osoittaa tyydyttävää laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa sekä kohtuullista kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti täyttää tyydyttävästi tehtävänannon ja pohtivan, kantaottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotukset. Näkökulma on havaittavissa. Sisältöä on riittävästi, ja teksti pysyy pääosin asiassa. Tekstissä voi olla muutamia asiavirheitä. Aineistovalinnat tukevat jossain määrin tekstin näkökulmaa ja tavoitetta.</p>	<p>Valitut aineistot on pääosin ymmärretty. Keskustelu aineistojen kanssa voi olla vähäistä, pintapuolista tai mekaanista. Oma ääni ja aineistojen äänet erottuvat paikoitellen heikosti toisistaan, mutta viittaukset aineistoon ovat pääosin teknisesti kunnossa. Pohdintaa on niukasti, tai se on yksipuolista. Oma näkemys tai kanta voi jäädä epämääräiseksi, mutta väitteitä on pyritty perustelemaan.</p>	<p>Teksti muodostaa kokonaisuuden, mutta rakenteessa on pieniä puutteita. Jaksotus on pääosin kunnossa, mutta se voi olla mekaanista. Kappaleiden välinen sidoksisuus voi olla heikko. Kappaleiden sisäisessä rakenteessa ei ole suuria pulmia. Tekstin aloituksessa tai lopetuksessa voi olla pulmia. Otsikko on tavanomainen mutta toimiva.</p>	<p>Viesti välittyy suuremmilla vaikeuksilla. Lause- ja virkerakenteet ovat pääosin kunnossa. Kirjoitetun yleiskielen normit ovat kohtuullisesti hallinnassa. Sananvalinnat ovat tarkoituksenmukaisia. Tyyli voi olla epätasaisuutta.</p>

20 p.	<p>Välttävä</p> <p>Teksti osoittaa välttävää laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa sekä puutteellista kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti täyttää välttävästi tehtävänannon ja pohtivan, kanta-aottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotukset. Näkökulma on epäselvä, suppea tai hajanainen. Sisältö on pinnallinen, niukka tai rönsyilevä. Tekstissä on asiavirheitä. Aineistovalinnat ovat summittaisia tai yksipuolisia eivätkä tue erityisen hyvin tekstin näkökulmaa ja tavoitetta.</p>	<p>Valittujen aineistojen ymmärtämisessä on pulmia. Tekstillä on yhteys valittuihin aineistoihin, mutta keskustelu niiden kanssa on niukkaa, mekaanista tai selostavaa. Oma ääni ja aineistojen äänet sekoittuvat, ja viittaukset aineistoon ovat kömpelöitä tai puutteellisia. Pohdintaa on vähän, tai se on pinnallista. Oma näkemys tai kanta ei tule selkeästi esiin, tai väitteet ovat paikoin perustelemattomia.</p>	<p>Teksti muodostaa jonkinlaisen kokonaisuuden, mutta on paikoitellen rakenteeltaan epämääräinen tai jäsentymätön. Pää- ja sivuasiat eivät erotu toisistaan. Jaksotuksessa voi olla ongelmia, ja kappaleiden välinen sidoksisuus on heikko. Kappaleiden rakenne ei aina toimi. Aloitus ja lopetus eivät ole erityisen onnistuneita. Otsikon ja tekstin suhde on väljä tai epäselvä.</p>	<p>Viestin välityksessä voi olla paikoitellen pulmia. Lause- ja virkerakenteet ovat yksipuolisia, tai niissä voi olla selkeitä puutteita. Yleiskielen normien hallinta horjuu, ja virheitä on monenlaisia. Sananvalinnat eivät ole aina osuvia, ja tyyli on haparoivaa.</p>
10 p.	<p>Heikko</p> <p>Teksti osoittaa heikkoa laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa sekä vähäistä kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti täyttää heikosti tehtävänannon ja pohtivan, kanta-aottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotukset. Näkökulma on epäselvä. Sisältö on hyvin niukka, sattumanvarainen tai ristiriitainen. Tekstissä on selviä asiavirheitä. Aineistovalinnat ovat satunnaisia eivätkä tue tekstin tavoitetta.</p>	<p>Valittuja aineistoja on tulkittu suurelta osin väärin. Tekstin yhteys aineistoihin on vähäinen tai keinotekoinen. Oma ääni ja aineistojen äänet sekoittuvat. Osa viittauksista puuttuu, tai viittautavoissa on selkeitä puutteita. Pohdintaa ei juuri ole. Oma näkemys tai kanta ei tule esiin, tai se jää perustelematta.</p>	<p>Tekstin kokonaisrakenne on löyhä tai epälooginen. Kokonaisuutta on vaikea hahmottaa. Asioiden esittämisjärjestyksessä on ongelmia. Jaksotus on epäjohtomukainen. Kappaleiden rakenne hajoaa. Otsikko puuttuu tai sen yhteys tekstiin on vaikeasti ymmärrettävissä.</p>	<p>Viestistä on vaikea saada selvää. Lause- ja virkerakenteet ovat kömpelöitä, ja niissä on selviä virheitä. Kirjoitetun yleiskielen normien hallinta on heikkoa. Sanasto on suppeaa tai yksipuolista, ja tyylihallinnat ovat epäonnistuneita.</p>
0 p.	<p>Riittämätön</p> <p>Teksti osoittaa riittämätöntä laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen taitoa, kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja kykyä kielentää ajatuksia.</p>	<p>Teksti ohittaa tehtävänannon, eikä täytä pohtivan, kanta-aottavan tai näkökulmia avaavan tekstin odotuksia. Näkökulma on epäselvä. Tekstissä ei ole tehtävänannon kannalta relevanttia sisältöä, tai sisältö on selvästi virheellistä. Aineistoja ei ole käytetty, tai aineistovalinnat ovat epäonnistuneita eivätkä tue tekstin tavoitetta.</p>	<p>Tekstissä ei ole hyödynnetty lainkaan aineistoja, tai teksti on suurelta osin kopiota aineistoista tai sen osista. Oma ääni ja aineistojen äänet eivät erotu toisistaan. Tekstissä ei ole viittauksia aineistoon. Pohdinta puuttuu. Oma näkemys tai kanta ei tule esiin, tai se ei liity tehtävään.</p>	<p>Teksti on jäsentymätön, ja asian käsittelyä on vaikea seurata. Jaksotuksessa, kappaleiden välisissä sidoksissa ja kappaleen sisäisissä rakenteissa on selkeitä puutteita. Otsikko on harhaanjohtava, tai sitä ei ole laadittu.</p>	<p>Viesti ei välity. Lause- ja virkerakenteissa on vakavia puutteita. Kirjoitetun yleiskielen rakenteet ja normit eivät ole hallinnassa. Sanasto on suppeaa, ilmaisu epätasallista ja tyylihallinnat epäonnistuneita.</p>